

Додаток 2
до наказу від 23.03 2023 р. № 244

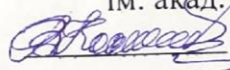
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра терапії і клінічної діагностики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ветеринарної
медицини **Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ**
Протокол № 11 від 01 червня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри терапії і
клінічної діагностики
Протокол №11 від «23» травня 2023 р.

 Наталія ГРУШАНСЬКА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант програми
д.вет.н., проф. каф. анатомії,
гістології і патоморфології тварин
ім. акад. В.Г. Касьяненка
 Володимир КОСТЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я КОНЕЙ

Спеціальність:	211 – Ветеринарна медицина
Освітня програма:	«Ветеринарна медицина»
Факультет:	Ветеринарної медицини
Розробник:	Шарандак Павло Васильович професор кафедри терапії і клінічної діагностики

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Превентивні технології забезпечення здоров'я коней

Блок «Внутрішні хвороби коней»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<u>«Магістр»</u>	
Галузь знань	<u>21 – «Ветеринарна медицина»</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>211 – «Ветеринарна медицина»</u> (шифр і назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	83	
Кількість кредитів ECTS	2,8	
Кількість змістових модулів	1	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	<i>Комплексний екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	–
Семестр	3	–
Лекційні заняття	<i>16 год.</i>	–
Практичні, семінарські заняття		–
Лабораторні заняття	<i>16 год.</i>	–
Самостійна робота	<i>51 год.</i>	–
Індивідуальні завдання		–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	<i>4 год.</i> <i>6,5 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою інтегрованої дисципліни «Превентивні технології забезпечення здоров'я коней» є удосконалення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок із розпізнавання внутрішніх хвороб коней, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації лікувальних заходів залежно від конкретних умов утримання та годівлі коней.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

- Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
- Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
- Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Інтегрована дисципліна «Превентивні технології забезпечення здоров'я коней» вивчається упродовж 3 семестру магістратури на базі ОС бакалавр і включає п'ять блоків, одним з яких є «Внутрішні хвороби коней». На вивчення блоку з «Внутрішніх хвороб коней» виділено всього 83 години.

Змістовий модуль (Блок «Внутрішні хвороби коней»)

Тема лекційного заняття 1. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 2. Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 3. Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 4. Хвороби гепатобіліарної системи в коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 5. Хвороби нирок і сечових шляхів. - 2 год.

Тема лекційного заняття 6. Хвороби системи крові. Анемій у коней. - 2 год.

Тема лекційного заняття 7. Хвороби новонароджених лоша́т незаразної етіології. - 2 год.

Тема лекційного заняття 8. Хвороби шкірного покриву у коней.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Тижневий розподіл	Кількість годин			
		денна форма			
		усього	у тому числі		
лек.	лаб		с.р.		
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 2. (3 семестр «Внутрішні хвороби собак і котів»)					
Тема 1. Хвороби серцево-судинної системи у коней.	1	11	2	2	7
Тема 2. Хвороби системи дихання в коней.	2	11	2	2	7
Тема 3. Хвороби системи травлення в коней	3	11	2	2	7
Тема 4. Хвороби гепатобіліарної системи і ендокринних органів в коней	4	10	2	2	6
Тема 5. Хвороби сечової системи коней	5	10	2	2	6
Тема 6. Хвороби системи крові і нервової системи коней.	6	10	2	2	6
Тема 7. Хвороби лоша́т незаразної етіології.	7	10	2	2	6
Тема 8. Захворювання шкіри незаразної етіології у коней.	8	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем		83	16	16	51
Усього годин		83	16	16	51

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		
...	Не передбачені	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		
...	Не передбачені	

6. Теми лабораторних занять

Блок «Внутрішні хвороби коней»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.	2
2	Діагностика набутих та вроджених вад серця в коней.	2
3	Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.	2
4	Діагностика, лікування та профілактика хронічного обструктивного бронхіту в коней.	2
5	Хвороби системи травлення в коней.	2
6	Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.	2
7	Хвороби гепатобіліарної системи в коней.	2
8	Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней.	2
9	Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.	2
10	Хвороби нирок і сечових шляхів.	2
11	Хвороби системи крові. Анемій у коней	2
12	Хвороби нервової системи незаразної етіології в коней.	2
13	Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології.	2
14	Ізоеритролізис лошат	2
15	Хвороби шкірного покриву у коней	2
16	Клінічна лабораторна діагностика хвороб коней	2

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання (Блок «Внутрішні хвороби коней»)

1. Для діагностики хвороб серця застосовують метод...
2. При міокардиті у коней після прогонки частота серцевих скорочень...
3. При ендокардиті з'являються шуми...
4. Для лікування міокардиту у коней застосовують...
5. Для лікування міокардозу у коней застосовують...
6. Для лікування ендокардиту у коней застосовують...
7. Для лікування міокардіофіброзу у коней застосовують...
8. Загальна реакція в період реактивної фази у коней проявляється...
9. За допомогою якого спектру світла проводять знезараження стайні?
10. Доза крові для коней при аутогемотерапії становить...
11. Ін'єкції ауто крові призначають з інтервалом ...
12. Гемотерапію для коней застосовують при...
13. Інгаляційна терапія для коней застосовують при...
14. Очисні клізми у коней рекомендують проводити при...
15. Для покращення перистальтики кишечника у коней температура води при очисній клізмі становить...

16. Для зняття спазму кишечника у коней температура води при терморегулюючій клізмі повинна становити...
17. Не рекомендується використовувати парафін у коней при...
18. Озокеритотерапія у коней ефективна при...
19. Біологічна дія глини зумовлена...
20. До загального симптому хвороб серцево-судинної системи у коней належить...
21. На початку розвитку серцевої недостатності компенсаторна функція серця здійснюється за рахунок...
22. Причинами міокардиту у коней є...
23. Причинами ендокардиту у коней є...
24. При міокардиті на електрокардіограмі у коней ...
25. При міокардиті у коней рекомендують...
26. При міокардиті не застосовують...
27. При міокардозі на електрокардіограмі у коней ...
28. При дифузних деструктивних змінах міокарда не застосовують...
29. На початку розвитку міокардіофіброзу у коней клінічні ознаки проявляються при...
30. Наявність ендокардіальних шумів при аускультатії серця свідчить при...
31. Носова кровотеча у коней виникає при...
32. Кров при носовій кровотечі ...
33. Для лікування носової кровотечі проводять...
34. При западанні черпакуватого хряща у коней виникає дихання...
35. Для дослідження гортані коней застосовують ...
36. При ларингіті коней застосовують...
37. При набряку гортані застосовують...
38. При хронічному бронхіті кашель у коней...
39. Хронічне обструктивне захворювання легень у коней виникає внаслідок...
40. При хронічному обструктивному захворюванні легень у коней застосовують..
41. При набряку легень застосовують...
42. При плевриті у коней температура тіла...
43. Для діагностики ексудативного плевриту у коней застосовують...
44. При грудній водянці у коней температура тіла...
45. Для діагностики хвороб печінки у коней застосовують...
46. Причини виникнення фарингіту у коней...
47. Параліч глотки у коней характеризується...
48. При гострому розширенні шлунку у коней апетит і спрага...
49. Для зняття спазм кишечника у коней застосовують...
50. Для відновлення перистальтики кишечника у коней застосовують...
51. Для зондування коней застосовують зонд...
52. На початку розвитку метеоризму кишечника у коней перистальтичні звуки...
53. При ентералгії кишечника коней перистальтичні звуки...
54. При метеоризмі кишечника у коней застосовують...
55. При ентералгії кишечника коней застосовують...
56. При непрохідності кишечника коней перистальтичні звуки...
57. При непрохідності кишечника коней застосовують клізми...
58. При механічній непрохідності кишечника коней застосовують...

59. Гострий гепатит у коней перебігає з температурою...
60. При нирковій недостатності у коней набряки утворюються ...
61. Клінічно кормова алергія проявляється...
62. При лікарській алергії застосовують...
63. Активна гіпертермія головного мозку у коней розвивається при...
64. Постгеморагічна анемія коней виникає при...
65. Для коней застосовують кровозамісні препарати...
66. При нефрозі кількість білку у сечі коней становить...
67. Для катетеризації жеребців застосовують...
68. Для зняття спазму сфінктера сечового міхура застосовують...
69. Хвороба Кушинга у коней виникає внаслідок ураження,..
70. Дефіцит вітаміну А в організмі лошат супроводжується...
71. При рахіті у лошат у другій стадії хвороби з'являються ознаки...
72. Ступінь тренованості коней визначають за ...
73. Після фізичного навантаження у коней артеріальний пульс...
74. Після фізичного навантаження у добре тренованих коней кількість еритроцитів...
75. Після фізичного навантаження у добре тренованих коней вміст гемоглобіну...
76. Вітамінно – мінеральні препарати для коней застосовують при...
77. До спортивних змагань коні допускаються при наявності наступних ветеринарних документів...
78. Які клінічні показники досліджують для виявлення ступеня тренованості спортивних коней?
79. Допінг-контроль спортивних коней під час змагань проводять з метою...
80. Лікування коней під час змагань ФЕІ проводять з дозволу і узгодженням
81. Коней, які приймають участь у пробігах, знімають із змагань, якщо їх пульс не відновився за...
82. Паспорт спортивного коня необхідно для...
83. При виїзді коней на змагання необхідно оформити ветеринарні документи...
84. Допінг – контроль спортивних коней проводять ...
85. Для допінг – контролю відбирають проби...
86. До заборонених препаратів на допінг – контроль належить...
87. Фактори ризику виникнення колік у коней.
88. Клінічні ознаки та діагностичні підходи симптомокомплексу колік у коней
89. Клінічні ознаки та діагностичні підходи хвороб печінки у коней.
90. Клінічні ознаки та діагностичні підходи хвороб верхніх дихальних шляхів у коней.
91. Клінічні ознаки та діагностичні підходи вроджених пороків серця у коней.
92. Клінічні ознаки та діагностичні підходи неонатальної гіпотрофії лошат.
93. Клінічні ознаки та діагностичні підходи гострої неркової недостатності у коней
94. Клінічні ознаки та діагностичні підходи міоглобінурії у коней
95. Діагностичні підходи та диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней
96. Діагностичні підходи та диференційна діагностика хронічної втрати ваги у коней

**Завдання для проведення тестового контролю знань з дисципліни
«Превентивні технології забезпечення здоров'я коней»**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Ветеринарна медицина	Кафедра терапії і клінічної діагностики	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 З дисципліни Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб коней	Затверджую Зав. кафедри Грушанська Н.Г. 2021р.
Екзаменаційні запитання			
1 Фактори ризику виникнення колік у коней			
2 Методи кастрації жеребців			
Тестові завдання різних типів			
1 Розставити у відповідності патологічні стани, при яких виникають носові витікання:			
А. Однобічні В. Двобічні		1. При запаленні правої лобної пазухи носа 2. При запаленні трахеї 3. При запаленні лівої гайморової пазухи носа 4. При набряку легень 5. При захворюванні бронхів	
2 Скількома плодовими оболонками оточений плід кобили?			
(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)			
3 Гемартроз – це:			
1	Набряк суглобової капсули;		
2	Крововилив у суглобову порожнину;		
3	Дегенеративно-дистрофічне захворювання суглоба;		
4	Випинання суглобових виворотів.		
4 Розставити у відповідності патологічні стани, при яких відмічається пронос:			
А. Легкий, мимовільний В. Тривалий, стійкий		1. При гельмінтозах 2. При аліментарній диспепсії 3. При сальмонельозі 4. При кокцидіозі 5. При згодовуванні зіпсованих кормів	
5 За місцем розташування на кістці переломи бувають:			
1	Прості і складні;		
2	Епіфізарні та діафізарні;		
3	Повздожні і поперечно;		
4	Діафізарні, епіфізарні, метафізарні та апофізарні.		
6 Який тип плацентарного зв'язку в кобил?			
1	розсіяний		
2	епітеліохоріальний		

3	множинний
4	відпадаючий

7 Розставити у відповідності патологічні стани, при яких відмічається запори:

A. Органічні	1. При звуженні кишки рубцями
B. Функціональні	2. При недостатньому моціоні
	3. При гельмінтозах
	4. При послабленні моторної функції кишечника
	5. При запаленні кишечника

8 При багаторазових розтягах сухожилків виникає:

1	тендогенна контрактура;
2	звাপнування сухожилка;
3	вивих суглоба;
4	розрив капсули суглоба

9 Які зміни відмічаються під час зондування стравоходу:

1	При паралічі стравоходу	A	зонд, досягнувши певного рівня не просовується по стравоходу
2	При закупорці стравоходу	B	зон не зустрічає звичайного опору при просуванні його по стравоходу
3	При запаленні слизової оболонки стравоходу	C	просування зонду по стравоходу викликає занепокоєння тварини, часті ковтальні рухи, інколи кашель

10 Передчасні перейми і потуги виникають зазвичай:

1	у першій половині вагітності
2	у другій половині вагітності
3	протягом усієї вагітності

7. Методи навчання.

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото, відео, тематичні тварини);
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, статистична обробка)

8. Форми контролю.

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, іспит).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Практичні рекомендації з діагностики і профілактики патології мінерального обміну у жеребних кобил і лошат [Електронний ресурс] / О. Павелиця та ін. НУБіП України, 2010. Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/2626/>.
2. Рекомендації з організації відтворення коней та профілактики патології обміну речовин у жеребців і кобил [Електронний ресурс] / М. Цвіліховський та ін. НАУ, 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/2618/>.

12. Рекомендована література

Базова література:

1. Burger I.H. Updated feeding recommendations for the animal diet. WALTHAM Focus. 1995, 5(3). 32 p.
2. Veterinary Laboratory Medicine. Interpretation & Diagnosis. Ed. D.J. Meyer, J.W. Harvey. Saunders, 2001. 456 p.
3. A-Z of horse diseases and common Health problems. Interpet Publishing. 1993. 304 p.
4. Практичні рекомендації з діагностики і профілактики патології мінерального обміну у кобил і лошат / О. О. Павелиця, та ін. К., 2010. 30 с.
5. Sameh m. Abutarbush Illustrated guide of equine diseases. Willey-Blackwell, 2009. 704 p.
6. Dereck C. Knottenbelt, Reg R. Pascoe Color Atlas of diseases and disorders of the horse. Wolfe, 1994. 432 p.
7. Рекомендації з організації відтворення коней та профілактики патології обміну речовин у жеребців і кобил / М. І. Цвіліховський, та ін. К., 2006. 31 с.
8. Robinson N. Edward Current therapy in equine medicine. Saunders, 2015. 815 p.

Допоміжна література:

1. Eliza Malton Horse diseases and disorders: an issue of veterinary clinics. States academic press, 2001. 248 p.

2. Tony J. Cunha Horse feeding and nutrition. Elsevier Science, 2012
3. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / М. О. Судаков, та ін. К.: Урожай, 1991. 144 с.
4. Lon D. Lewis Feeding and care of the horse. Vetbooks, 2013. 437 p.

13. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
2. <http://www.evj.co.uk/evj>
3. <http://www.sciencedirect.com/science/journal/10900233>
4. <https://onlinelibrary.wiley.com/>
5. <http://www.fei.org/fei/your-role/veterinarians>